

PRAKTINIS DARBAS

Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje informacinė sistema (NPLIS)

2 d.

Automatizuota statistinė informacinė sistema (ASIS).

1. DARBO TIKSLAI:

1. Susipažinti su informacija, kaupiama ASIS.
2. Išmokti surasti reikiamą informaciją ir ją pasinaudoti.
3. Išmokti surastą informaciją perkelti į MS-WORD bylą.

2. UŽDUOTYS

PASTABA: Atsakymus pateikite *raštu* sukurtoje MS-WORD byloje, kurią išsaugokite aplanke C:\STUDENT vardu: GrNrVardasNPLIS2.doc, o užsiėmimo pabaigoje nusikopijuokite į savo asmeninį diskelį. Atsakymus numeruokite atitinkamais užduočių numeriais.

- 2.1. Atverskite Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centro (NPLC) interneto svetainę www.nplc.lt, joje pasirinkite "Automatizuota statistika"(ASIS) ir nustatykite, kiek yra Lietuvoje užregistruota kyšio priėmimo atvejų šiais metais (per tiek mėnesių, kiek yra duomenų). (žr. 3.1.)
- 2.2. Nustatykite, koks yra savivaldybių policijos visų pareigūnų išsilavinimas Lietuvoje. Naudokite naujausius ASIS duomenis. Gautą šešių skaičių lentelę nusikopijuokite į savo MS-WORD bylą. Parašykite savo išvadą apie savivaldybių policijos išsilavinimą. (žr. 3.2.)
- 2.3. Nustatykite Lietuvos miestus (rajonus), kuriuose nusikalstamumo lygis (užregistruotų nusikaltimų skaičius 10 000 gyventojų) yra didžiausias. Kiek nusikaltimų (absoliučiais skaičiais ir 10 000 gyventojų) juose užregistruota? Naudokite naujausius ASIS duomenis. Žemėlapi ir jo duomenų lentelę nusikopijuokite į savo MS-WORD bylą. (žr. 3.3.)
- 2.4. Nustatykite, kuriose Lietuvos apskrityse nusikalstamumo lygis yra didžiausias. Kiek nusikaltimų (absoliučiais skaičiais ir 10 000 gyventojų) jose užregistruota? Naudokite naujausius ASIS duomenis. Žemėlapi ir jo duomenų lentelę nusikopijuokite į savo MS-WORD bylą. (žr. 3.4., 3.3.)
- 2.5. Panaudodami ASIS ir joje esančius duomenis nubrėžkite kreives vieno mėnesio periodiškumu, kaip kito per N mėnesių užregistruotų nusikaltimų skaičius Lietuvos kurortuose: Birštone, Druskininkuose, Neringoje ir Palangoje (vienoje diagramoje kartu). Kodėl kreivės primena pjūklo dantis? (žr. 3.5., 3.2.)
- 2.6. Nubrėžkite kreives vieno mėnesio periodiškumu, kuriose būtų pavaizduota, kaip kito 2001 metais per atskirus mėnesius užregistruotų nusikaltimų skaičius Lietuvos kurortuose: Birštone, Druskininkuose, Neringoje ir Palangoje (vienoje diagramoje kartu). Nusikopijuokite gautą diagramą į savo MS-WORD bylą. Parašykite savo išvadas apie per mėnesį užregistruotų nusikaltimų skaičiaus kitimo sezoniškumą šiuose Lietuvos kurortuose. (žr. 3.6., 3.2., 3.3.)
- 2.7. Kuriose Lietuvos apskrityse užregistruotų nusikaltimų skaičius padidėjo procentais daugiausiai, lyginant su praeitų metų atitinkamu periodu? Kuriose apskrityse užregistruotų nusikaltimų skaičius 10 000 gyventojų padidėjo daugiausiai, lyginant su praeitų metų atitinkamu periodu? Naudokite naujausius ASIS duomenis. Abu žemėlapius nusikopijuokite į savo MS-WORD bylą. Parašykite savo išvadą, kuo skiriasi šie vaizdavimo būdai. (žr. 3.7., 3.3.)

3. METODINĖ DALIS

- 3.1. Pasinaudokite Informatikos ir ryšių departamento prie VRM mėnesine ataskaita "Duomenys apie nusikalstamumą Baltijos valstybėse (F-BV)".

3.2. Moterų, policijos valdininkų, policininkų analizuoti atskirai nereikia. Pasinaudokite Policijos departamento prie VRM atitinkama ataskaita.

Jei norite pasirinkti kelis iš eilės stulpelius (eilutes) jų sąrašė, perbraukite pele per reikalingų stulpelių (eilučių) pavadinimus.

Jei norite pasirinkti kelis stulpelius (eilutes) jų sąrašė ne iš eilės, pasirinkite vieną iš jų, tada laikykite paspaudę klavišą *Ctrl* ir pele pažymėkite kitus stulpelius (eilutes).

Jei norite pasirinkti teritoriją Lietuva, o tokios teritorijos eilučių (stulpelių) sąrašė nėra, tai nepasirinkite jokios teritorijos iš teritorijų sąrašo eilutėse (stulpeliuose). Lietuvą Jūs galėsite pasirinkti "Teritorinio lygmens pasirinkimo" ekrane.

Duomenų lentelę, gautą rezultatų ekrane, galite nusikopijuoti į MS-WORD bylą taip:

- pažymėkite pele visą lentelę, tada ant jos paspauskite dešinįjį pelės klavišą ir pasirinkite Copy;
- perkeltkite žymeklį savo MS-WORD byloje į tą vietą, kurioje norite patalpinti nukopijuotą lentelę ir "priklijuokite" (paspauskite dešinįjį pelės klavišą ir pasirinkite Paste);
- sutvarkykite lentelę pagal savo poreikius.

3.3. Nusikalstamumo rodiklių palyginimui tarp skirtingų teritorijų geriausiai tinka rezultatų vaizdavimo būdas žemėlapyje, nes jame yra pavaizduoti ne absoliutūs, o santykiniai duomenys - normalizuoti 10 000 gyventojų. Žemėlapis ir jo spalvų reikšmės yra pavaizduoti kaip atskiri paveikslėliai, todėl juos patogiau nukopijuoti kaip vaizdą ekrane (kaip paveikslėlių grupę).

Jei norite nusikopijuoti žemėlapi ar kitokią paveikslėlių grupę į MS-WORD bylą:

- pastumkite žemėlapi taip, kad jis visas tilptų ekrane (jei netelpa, tai pasirinkite viso ekrano žiūrėjimo būdą - Microsoft Internet Explorer įvykdykite *View* , *Full Screen*. Atstatymui ankstesnės ekrano būsenos paspauskite viršutiniame dešiniajame kampe *Restore*);
- nukopijuokite vaizdą ekrane į kompiuterio laikinąją atmintį - paspauskite klaviatūroje klavišą *Print Screen*;
- perkeltkite žymeklį savo MS-WORD byloje į tą vietą, kurioje norite patalpinti nukopijuotą vaizdą ir "priklijuokite" (paspauskite dešinįjį pelės klavišą ir pasirinkite Paste);
- "nukarpykite" paveikslėlio nereikalingus kraštus - pažymėkite paveikslėlį (spragtelkite pele ant jo), su pele pasirinkite "kirpimo" įrankį *Crop* iš įrankių juostos (jei tokio įrankio nėra, tai jį prieš tai įkelkite - vykdykite *View* , *Toolbars* , *Picture*), paspauskite pelę ant paveikslėlio rėmo nereikalingame krašte esančio vieno iš kvadratėlių ir, neatleidę pelės, patemkite link paveikslėlio centro tiek, kiek norite "nukirpti", atleiskite pelę;
- išjunkite kirpimo įrankį - paspauskite pelę šalia paveikslėlio Jūsų dokumento lape;
- padidinkite (sumažinkite) gautą paveikslėlį iki reikiamo dydžio.

Jei norite nusikopijuoti žemėlapio duomenis lentelių pavidalu į MS-WORD bylą:

- paspauskite nuorodą Žemėlapio duomenys lentelių pavidalu (internetinėje naršyklėje žemiau žemėlapio);
- pažymėkite atsiųstą lentelę - perbraukite pele per ją;
- nukopijuokite ją į laikinąją atmintį - paspauskite ant jos dešinįjį pelės klavišą ir pasirinkite Copy;
- perkeltkite žymeklį savo MS-WORD byloje į tą vietą, kurioje norite patalpinti nukopijuotą lentelę ir "priklijuokite" (paspauskite dešinįjį pelės klavišą ir pasirinkite Paste);
- sutvarkykite lentelę pagal savo poreikius.

3.4. Naudokite rezultatų vaizdavimo būdą "Žemėlapis", pasirinkite teritorinį lygmenį "Apskritis".

3.5. Jeigu ataskaita yra **kumuliatyvi** (žr. jos pavadinimą ASIS'e), tai duomenys joje pateikiami didėjančia tvarka, pavyzdžiui, už pirmą metų mėnesį, už du mėnesius, ..., už N mėnesių. Pasirinkite visą ASIS esantį laikotarpį su periodiškumu 1 mėnuo, ne skirtuminį vaizdavimą linijine diagrama.

3.6. Pasirinkite laikotarpį - 2001 metų tuos mėnesius, kurie yra ASIS duomenų bazėje, su periodiškumu 1 mėnuo, vaizdavimas - skirtuminis.

3.7. Naudokite rezultatų vaizdavimo būdą "Žemėlapis".

lektorius *Alfredas Kiškis*,

el.paštas: akiskis@ltu.lt , 2001 m.